

Begrippenlijst

www.menopauseinfo.org

Medische termen die u in verwarring kunnen brengen wanneer u de menopauze met uw arts of therapeut bespreekt.

A

Amenorroe – geen menstruatie hebben tijdens de reproductieve jaren

Aandrangincontinentie – een overweldigende drang om te plassen en waarbij vervolgens urineverlies optreedt voordat een toilet wordt bereikt

B

Bilaterale salpingo-ovariëctomie (BSO) – operatie waarbij beide eierstokken worden verwijderd

Bio-identieke hormonen – een marketingterm die wordt gebruikt om hormonen te beschrijven die chemisch vergelijkbaar of precies hetzelfde zijn als de biologische stof

Body mass index (BMI) – de verhouding tussen gewicht en lengte

C

Cervix – de baarmoederhals met daarin de opening van de baarmoeder; het smalle uiteinde van de baarmoeder dat naar de vagina leidt

Cognitie – intellectueel functioneren. Cognitie is de actie van weten en omvat allerlei hersenfuncties zoals geheugen, het vermogen om te leren, vaardigheid met taal en de manier waarop mensen problemen oplossen.

Coloscopie – een test waarmee een arts de dikke darm en het rectum kan onderzoeken door middel van een colonoscoop (camera) die in het rectum wordt ingebracht

menopause
Info

D

Dementie – een geleidelijke achteruitgang in cognitief functioneren als gevolg van schade of ziekte in de hersenen die verder gaat dan verwacht wordt bij normale cognitieve veroudering

E

Eicel – een ei in de eierstok

Eierstok – een van de twee structuren in het vrouwelijk lichaam, ongeveer zo groot als een amandel, die alle eieren van het reproductieve leven van een vrouw bevat

Endogeen oestrogeen – het oestrogeen dat in het lichaam wordt aangetroffen

Endometriose – endometriose treedt op wanneer endometriumcellen buiten de baarmoeder groeien. De endometriumcellen bevinden zich in de eierstokken, de eileiders en de bekkenholte.

Endometrium – bekleding van de baarmoeder

Endometriumhyperplasie – verdikking van het baarmoederslijmvlies

Evidence-based medicine – Artsen gebruiken het beste beschikbare bewijs uit het meest recente wetenschappelijk onderzoek bij het nemen van een klinische beslissing

Exogeen oestrogeen – oestrogeen dat wordt ingenomen of op het lichaam wordt aangebracht in de vorm van een crème, gel of pleister

F

Fluctuerende niveaus van hormonen – veranderende niveaus; in de menopauze veranderende hormoonspiegels

Follikelstimulerend hormoon (FSH) – een hormoon dat wordt afgegeven door de hypofyse. Het helpt bij het reguleren van de menstruatiecyclus en stimuleert de eierstokken om eieren te produceren. Een hoog FSH-gehalte bij een vrouw van middelbare leeftijd duidt op de menopauze

Fyto-oestrogenen – oestrogenen die in planten voorkomen

G

Geconjugeerde equine oestrogenen (CEE) – een combinatie van verschillende oestrogenen, geïsoleerd uit de urine van drachtige merries, waaronder oestron, equiline en equilenine. Ook wel geconjugeerde oestrogenen (CE) genoemd

Geslachtssteroïde hormonen – speciale hormonen die betrokken zijn bij de groei en het functioneren van de voortplantingsorganen. Het zijn de hormonen die mannelijke of vrouwelijke geslachtskenmerken beïnvloeden

Goedaardig – niet levensbedreigend of gevaarlijk – niet kwaadaardig

H

Hormonen – chemische stoffen die als boodschappers door het hele lichaam werken

Hormoontherapie (HT) – ook bekend als hormoonsuppletie therapie (HST). Dit is een behandeling die hormonen toevoegt, blokkeert of verwijdert. Tijdens de menopauze worden hormonen gegeven om lage hormoonspiegels aan te passen en om opvliegers en andere overgangssymptomen te verlichten.

Hypertensie – hoge bloeddruk

Hysterectomie – chirurgische verwijdering van de baarmoeder

Hysteroscopie – een procedure waarbij een instrument (camera) door de baarmoedermond wordt geleid om de binnenkant van de baarmoeder te kunnen bekijken

L

Laatste menstruatie (LM) - de laatste menstruatie van een vrouw

Libido – seksueel verlangen

Lignanen – plantaardige oestrogenen

Lokale oestrogeentherapie – waarbij de oestrogeenbehandeling rechtstreeks in de vagina wordt toegediend. Het is een lokale oestrogeenbehandeling en wordt niet door het lichaam opgenomen. Het kan de vorm hebben van een ring, crème of pessarium die in de vagina wordt ingebracht.

M

Mammogram – gespecialiseerde röntgenfoto van de borst

Menopauze – de laatste dag van de laatste menstruatie van een vrouw ooit

Menstruatiecyclus – de cyclische veranderingen die optreden in het baarmoederslijmvlies ter voorbereiding op het accepteren van een bevruchte eikel. Als er geen bevruchte eikel is, wordt het baarmoederslijmvlies afgestoten, waardoor een bloeding ontstaat, die een menstruatie wordt genoemd.

O

Oestrogenen - een geslachtshormoon dat een belangrijke rol speelt in de normale seksuele en reproductieve ontwikkeling van een vrouw. De eierstokken produceren het meeste oestrogeen. Oestrogeen reguleert de menstruatiecyclus en reproductieve gezondheid, evenals het hart en de bloedvaten, botten, borsten, huid, haar, slijmvlies, bekkenpijnen en de hersenen. Er zijn drie belangrijke oestrogenen die oestrogene hormonale activiteit hebben: oestron (E1) - het belangrijkste oestrogeen dat door het lichaam wordt geproduceerd na de menopauze; estradiol (E2) - het belangrijkste oestrogeen in het lichaam tijdens de reproductieve jaren. Het is het meest krachtige type oestrogeen; oestriol (E3) - het belangrijkste oestrogeen in het lichaam tijdens de zwangerschap

Oestrogeenagonist/antagonist – een verbinding die verschillende effecten heeft op de weefsels in het lichaam; het heeft gunstige oestrogene effecten in sommige weefsels, maar verzet zich tegen de effecten van oestrogeen op andere weefsels waar oestrogeenactiviteit schadelijk kan zijn

Oestrogene of oestrogene – een toestand veroorzaakt door oestrogeen

Oophorectomie – verwijdering van de eierstokken

Ovulatie – het proces waarbij het ei wordt ontwikkeld en vrijkomt uit de eierstok

P

Perimenopauze – de tijd ervoor; rond en net na het eigenlijke moment van de menopauze

Pessarrium – een kleine ovale zetpil die met een kleine applicator in de vagina wordt ingebracht

pH-balans – de normale, gezonde zuurbalans; in dit geval van de vagina

Postmenopauze – het stadium na de laatste menstruatie

Er is sprake van **Premature ovariuminsufficiëntie (POI)** als de eierstokken stoppen met functioneren en produceren van oestrogeen vóór het veertigste levensjaar. Ze maken dan geen eicellen meer aan. De kans op een spontane zwangerschap met eigen eicellen is dan aanzienlijk verminderd en praktisch maar niet helemaal onmogelijk.

Progestagenen/progestagenen - zijn hormonen die een soortgelijke werking hebben als het endogene hormoon progesteron dat in het lichaam van een vrouw circuleert

Progesteron - Progesteron is een hormoon dat wordt afgegeven door het corpus luteum (gele lichaam) in de eierstok. Het speelt een belangrijke rol in de menstruatiecyclus en is van vitaal belang bij het handhaven van de vroege stadia van de zwangerschap.

R

Radicale hysterectomie – operatie waarbij de baarmoeder, de baarmoederhals en een deel van het bovenste deel van de vagina, evenals de eierstokken, worden verwijderd

Relatief risico – het percentage mensen dat risico loopt volgens een bepaald aantal

S

SERM – selectieve oestrogeenreceptormodulator. Deze hormonen hebben een gunstig oestrogeeneffect in bepaalde delen van het lichaam en blokkeren ongewenste oestrogeeneffecten in andere delen van het lichaam, zodat de hoeveelheid actief oestrogeen in het lichaam niet wordt verhoogd.

Serotonine – en chemische stof in de hersenen die betrokken is bij stemming, eetlust en slaap

SSRI – selectieve serotonineheropnameremmer; een medicijn dat de werking vertraagt van het enzym dat overtollig serotonine vernietigt en ervoor zorgt dat een bepaalde hoeveelheid serotonine door het lichaam blijft circuleren, waardoor mensen zich beter voelen. Veel antidepressiva zijn SSRI's en kunnen 'off label' worden gebruikt om opvliegers te verlichten wanneer hormoontherapie geen optie is

Stressincontinentie – lekken van urine wanneer een vrouw lacht, hoest, niest of zware voorwerpen optilt

Systemische hormoontherapie - verkrijgbaar in een pil, transdermale pleister, ring, gel of crème - bij deze behandeling wordt een hogere dosis oestrogeen en/of progestageen door het lichaam opgenomen.

T

Timinghypothese – de tijdsduur na de menopauze dat een vrouw begint op HST

Totale hysterectomie – operatie waarbij de baarmoeder en de baarmoederhals worden verwijderd

Transdermaal – geabsorbeerd door de huid zoals bij sommige oestrogeenpleisters, crèmes of gels

Transvaginale echografie – een echografie uitgevoerd via de vagina

U

Urinewegen – alle organen die betrokken zijn bij de productie en verdrijving van urine uit het lichaam

Uterus – baarmoeder

V

Vagina – de doorgang die van de baarmoeder naar de buitenkant van het lichaam leidt; het gebied waar de penis gewoonlijk het lichaam binnenkomt tijdens geslachtsgemeenschap

Vasomotorische symptomen – symptomen zoals opvliegers en nachtelijk zweten die vrouwen ervaren in de perimenopauze en soms in de menopauze.

